

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΛΟΪΖΟΥ ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ
(Προσφυγή αριθ. 17789/16)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

18 Μαρτίου 2021

*Η απόφαση αυτή είναι τελεσίδικη. Μπορεί να υποστεί μικροαλλαγές ως προς την
μορφή.*

Στην υπόθεση Λοΐζου κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε Τμήμα, η σύνθεση του οποίου έχει ως εξής:

Ksenija Turković, *πρόεδρος,*

Krzysztof Wojtyczek,

Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος,

Alena Poláčková,

Péter Paczolay,

Gilberto Felici,

Erik Wennerström, *δικαστές,*

και Renata Degener, *γραμματέας τμήματος,*

Αφού έλαβε υπόψη:

την προσφυγή (αριθ. 17789/16) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, με την οποία ένας κύπριος υπήκοος, ο κ. Ανδρέας Λοΐζου («ο προσφεύγων») προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση») στις 21 Μαρτίου 2016,

την απόφαση να γνωστοποιηθούν στην ελληνική κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») οι αιτιάσεις οι οποίες αφορούν τα άρθρα 3 (συνθήκες κράτησης μέσα στην φυλακή των Διαβατών) και 13 σε συνδυασμό με τα άρθρα 3, 5 § 1 και 5 § 4 της Σύμβασης και να κηρυχθεί απαράδεκτη την αιτίαση η οποία έλκεται από το άρθρο 3 όσον αφορά τις συνθήκες κράτησης στην Διεύθυνση Αλλοδαπών της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Θεσσαλονίκης,

τις παρατηρήσεις των διαδίκων,

Αφού διασκέφθηκε σε δικαστικό συμβούλιο στις 9 Φεβρουαρίου 2021,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε την πιο πάνω ημερομηνία:

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η προσφυγή αφορά την νομιμότητα της διατήρησης υπό προσωρινή κράτηση του προσφεύγοντος η οποία είχε διακοπεί προκειμένου αυτός να εκτίσει

μία ποινή φυλάκισης για άλλα αδικήματα, καθώς και την διάρκεια του χρονικού διαστήματος μέσα στο οποίο το δικαστικό συμβούλιο του προσφεύγοντος αποφάνθηκε επί της προσφυγής του προσφεύγοντος κατά της διατήρησης της κράτησης.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

2. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1966 και κατά τον χρόνο κατάθεσης της προσφυγής ήταν κρατούμενος στην φυλακή των Διαβατών. Εκπροσωπείται από τον κύριο Α. Καζανά, δικηγόρο.

3. Η Κυβέρνηση εκπροσωπείται από τις εντεταλμένες του αντιπροσώπου της, κυρία Α. Δημητρακοπούλου, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κυρία Ι. Κοτσώνη, δικαστική πληρεξούσια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

4. Η κυπριακή κυβέρνηση δεν άσκησε το δικαίωμά της να παρέμβει στην διαδικασία (άρθρο 36 § 1 της Σύμβασης).

5. Ο προσφεύγων συνελήφθη στις 30 Σεπτεμβρίου 2014 ως ύποπτος τέλεσης περισσότερων αδικημάτων και ιδίως αυτού της διεύθυνσης μιας εγκληματικής οργάνωσης και της διευκόλυνσης της παράνομης διέλευσης μεταναστών και μετήχθη στην Διεύθυνση Αλλοδαπών της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Θεσσαλονίκης. Αυτός τέθηκε υπό προσωρινή κράτηση κατ' εφαρμογήν ενός εντάλματος με ημερομηνία 6 Οκτωβρίου 2014.

6. Στις 12 Δεκεμβρίου 2014, η προσωρινή κράτηση του προσφεύγοντος διακόπηκε προκειμένου ο τελευταίος να εκτίσει μία ποινή 18 μηνών στην οποία είχε καταδικαστεί στις 10 Μαρτίου 2011 από το πλημμελειοδικείο Πειραιά.

7. Πράγματι, στις 10 Μαρτίου 2011, το πλημμελειοδικείο Πειραιά είχε καταδικάσει τον προσφεύγοντα ερήμην σε ποινή φυλάκισης 18 μηνών η οποία ήταν μετατρέψιμη σε χρηματική ποινή προς 10 ευρώ την ημέρα. Ο προσφεύγων δεν ήταν παρών στην δίκη διότι η κλήση προς παράσταση του είχε επιδοθεί ως προσώπου αγνώστου διαμονής ενώ κατά την ημερομηνία της κοινοποίησης αυτής ο προσφεύγων τελούσε υπό κράτηση στην Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης.

8. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η απόφαση αυτή δεν του κοινοποιήθηκε με έγκυρο τρόπο και ότι είχε λάβει γνώση του γεγονότος ότι εξέτιε μία ποινή δυνάμει της απόφασης αυτής και δεν κρατούνταν ως τελών υπό προσωρινή κράτηση, στις 4 Φεβρουαρίου 2015, όταν αυτός είχε ζητήσει και είχε λάβει από την φυλακή Διαβατών ένα πιστοποιητικό κράτησης. Αντιθέτως, η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι ο προσφεύγων έλαβε γνώση της απόφασης στις 3 Δεκεμβρίου 2014, όταν η εισαγγελία Πειραιά την έστειλε με τηλεομοιοτυπία στο αστυνομικό τμήμα του Αγίου Αθανασίου όπου κρατούνταν ο προσφεύγων. Η Κυβέρνηση αναφέρει ως απόδειξη το γεγονός ότι ο προσφεύγων άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής ήδη από τις 4 Δεκεμβρίου 2014.

9. Στις 27 Ιανουαρίου 2015, ο προσφεύγων μετέχθη στην φυλακή Διαβατών όπου αυτός βρισκόταν την ημέρα κατάθεσης της προσφυγής του. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι τοποθετήθηκε σε έναν κοιτώνα 20 τετραγωνικών μέτρων μαζί με 9 ακόμη κρατούμενους. Υποστηρίζει επίσης ότι ο κοιτώνας δεν θερμαινόταν επαρκώς και ότι, μέχρι την ημερομηνία της προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου, δεν είχε λάβει οποιαδήποτε απάντηση επί του αιτήματός του, το οποίο είχε υποβληθεί τον Ιούλιο του 2015, να υποβληθεί σε εξέταση του προστάτη σε νοσοκομείο.

10. Στις 5 Μαΐου 2015, ο προσφεύγων αφέθηκε ελεύθερος κατά τρόπο εικονικό όσον αφορά την απόφαση του πλημμελειοδικείου της 10 Μαρτίου 2011, δεδομένου ότι το εφετείο Πειραιά έκανε δεκτή την έφεσή του κατά της πιο πάνω αναφερόμενης απόφασης. Με την από 5 Μαΐου 2015 απόφαση, το εφετείο έπαυσε την ποινική δίωξη κατά του προσφεύγοντος λόγω παραγραφής. Είχε δεχθεί προηγουμένως ότι η έφεση του προσφεύγοντος δεν ήταν εκπρόθεσμη διότι κατά την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης ο προσφεύγων τελούσε υπό κράτηση στην Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης, γεγονός το οποίο ήταν γνωστό στις δικαστικές αρχές. Κατά συνέπεια, η προθεσμία για την άσκηση της έφεσης ουδέποτε είχε συνεπώς αρχίσει να τρέχει.

11. Εν τούτοις, ο προσφεύγων παρέμεινε υπό κράτηση κατ' εφαρμογήν του πιο πάνω αναφερομένου διατάγματος της 6 Οκτωβρίου 2014.

12. Στις 8 Μαΐου 2015, ο προσφεύγων διατύπωσε αντιρρήσεις ενώπιον του συμβουλίου εφετών Θεσσαλονίκης (άρθρο 287 § 5 του κώδικα ποινικής δικονομίας – πιο πάνω παράγραφος 19) με τις οποίες υποστήριζε ότι η κράτησή δεν ήταν νόμιμη και ζητούσε να αφηθεί ελεύθερος. Ειδικότερα, επικαλέστηκε το άρθρο 3 § 10 του νόμου 2408/1996 (πιο κάτω παράγραφος 20) και τόνιζε ότι δεν είχε κληθεί ποτέ να δηλώσει αν επιθυμούσε να καταβάλει το ποσό της χρηματικής ποινής το οποίο αντιστοιχούσε στην μετατροπή της ποινής φυλάκισης, ότι ουδέποτε δήλωσε ότι δεν επιθυμούσε να το πράξει και ότι δεν γνώριζε καν ότι είχε μία τέτοια δυνατότητα. Υποστήριζε τότε ότι δεν είχε ακόμη αρχίσει να εκτίει την πιο πάνω αναφερόμενη ποινή φυλάκισης και ότι τελούσε πάντοτε υπό προσωρινή κράτηση κατ' εφαρμογήν του εντάλματος της 6 Οκτωβρίου 2014. Όσον αφορά την προσωρινή κράτηση, υποστήριζε ότι ένα χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των επτά μηνών είχε παρέλθει χωρίς να έχει διαταχθεί η διατήρησή του υπό κράτηση. Κατά συνέπεια, όπως ισχυρίζεται, η κράτησή του δεν στηριζόταν πλέον σε νόμιμο τίτλο.

13. Η φυλακή των Διαβατών διαβίβασε τις αντιρρήσεις του προσφεύγοντος στον εισαγγελέα εφετών Θεσσαλονίκης στις 11 Μαΐου 2015. Ο εισαγγελέας διατύπωσε την πρότασή του προς το δικαστικό συμβούλιο στις 4 Σεπτεμβρίου 2015.

14. Στις 16 Σεπτεμβρίου 2015, το συμβούλιο εφετών επικύρωσε την πρόταση του εισαγγελέως και απέρριψε τις αντιρρήσεις του προσφεύγοντος (απόφαση με αριθμό 686/2015). Υπογράμμισε ότι το άρθρο 287 §§ 1, 2 και 5 του κώδικα ποινικής δικονομίας θέσπιζε δύο τύπους αυτεπάγγελτου ελέγχου της προσωρινής κράτησης: ο πρώτος αφορούσε την διατήρηση υπό κράτηση και ο δεύτερος την εξέταση της παράτασης λαμβανομένου υπόψη του μεγίστου ορίου της κράτησης. Όμως, προέκυπτε από τις πιο πάνω αναφερόμενες παραγράφους του άρθρου αυτού ότι ο κατηγορούμενος μπορούσε να διατυπώσει αντιρρήσεις μόνον σε περίπτωση συμπληρωματικής εξάμηνης παράτασης της κράτησής του προκειμένου να φθάσει το μέγιστο όριο της τελευταίας (των 18 μηνών – παράγραφος 2 του άρθρου 287) και όχι σε περίπτωση παράτασης από 6 σε 12 μήνες (παράγραφος 1 του άρθρου 287). Αν ο νομοθέτης είχε επιθυμήσει να δώσει

στον κατηγορούμενο την δυνατότητα να διατυπώσει αντιρρήσεις στην περίπτωση της παράτασης από 6 σε 12 μήνες, θα το είχε διευκρινίσει στην παράγραφο 5 του άρθρου 287, όπως έπραξε εξάλλου αναφερόμενος στην παράγραφο 1 του ιδίου άρθρου όσον αφορά την ακρόαση του προσφεύγοντος και του εισαγγελέως.

15. Το δικαστικό συμβούλιο σημείωσε ότι η προσωρινή κράτηση του προσφεύγοντος είχε αρχίσει στις 30 Σεπτεμβρίου 2014 και διακόπηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2014 προκειμένου αυτός να εκτίσει μία ποινή φυλάκισης δεκαοκτώ μηνών η οποία του είχε επιβληθεί από το πλημμελειοδικείο Πειραιώς και ήταν μετατρέψιμη σε χρηματική ποινή 10 ευρώ ημερησίας, συνεχίστηκε δε μέχρι τις 5 Μαΐου 2015, ημερομηνία κατά την οποία η ποινή του προσφεύγοντος θεωρήθηκε ως εκτιθείσα. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με το δικαστικό συμβούλιο, δεδομένου ότι οι αντιρρήσεις του προσφεύγοντος στρέφονταν κατά της παράτασης της κράτησης από 6 σε 12 μήνες, η οποία δεν είχε διαταχθεί από το δικαστικό συμβούλιο, αυτές ήταν αβάσιμες. Με την με αριθμό 687/2015 απόφασή του της 16 Σεπτεμβρίου 2015, το δικαστικό συμβούλιο διέταξε την διατήρηση του προσφεύγοντος υπό προσωρινή κράτηση.

16. Οι αποφάσεις με αριθμούς 686/2015 και 687/2015 κοινοποιήθηκαν στον προσφεύγοντα στην φυλακή των Διαβατών στις 21 Σεπτεμβρίου 2015.

17. Η προσωρινή κράτηση του προσφεύγοντος έλαβε τέλος στις 8 Ιανουαρίου 2016, ημερομηνία κατά την οποία αυτός καταδικάστηκε από το τριμελές εφετείο κακουργημάτων Θεσσαλονίκης σε ποινική κάθειρξη 14 ετών και 7 μηνών, για τα αδικήματα για τα οποία αυτός είχε συλληφθεί στις 30 Σεπτεμβρίου 2014. Με την από 5 Απριλίου 2017 απόφασή του, το πενταμελές εφετείο κακουργημάτων Θεσσαλονίκης μείωσε την ποινή σε κάθειρξη 7 ετών και 4 μηνών.

18. Ο προσφεύγων αφέθηκε οριστικά ελεύθερος στις 13 Απριλίου 2017 με απόφαση του εισαγγελέως πλημμελειοδικών Θεσσαλονίκης.

ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ

19. Οι εφαρμοστέες διατάξεις του άρθρου 287 του κώδικα ποινική δικονομίας είναι διατυπωμένες ως εξής:

«1. Αν η προσωρινή κράτηση διαρκέσει έξι μήνες, ή στην εντελώς εξαιρετική περίπτωση της ανθρωποκτονίας από αμέλεια κατά συρροή τους τρεις μήνες, το δικαστικό συμβούλιο αποφαινεται με ειδικά αιτιολογημένο βούλευμα του, αν πρέπει να απολυθεί ο κατηγορούμενος από τις φυλακές ή να εξακολουθήσει η προσωρινή κράτηση του. (...)

2. Σε κάθε περίπτωση έως και την έκδοση της οριστικής απόφασης η προσωρινή κράτηση για το ίδιο έγκλημα δεν μπορεί να υπερβεί το έτος. Σε εντελώς εξαιρετικές περιστάσεις και εφόσον η κατηγορία αφορά σε εγκλήματα για τα οποία προβλέπεται ποινή ισόβιας κάθειρξης ή πρόσκαιρης κάθειρξης με ανώτατο όριο τα είκοσι έτη, η προσωρινή κράτηση μπορεί να παραταθεί για έξι το πολύ μήνες με ειδικά αιτιολογημένο βούλευμα. (...)

5. Κάθε αμφιβολία ή αντίρρηση ως προς την παράταση (...) της προσωρινής κράτησης επιλύεται από το κατά την παρ. 2 αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο (...).»

Σύμφωνα με την σχετική νομολογία (αποφάσεις του Αρείου Πάγου με αριθμούς 1262/2008, 1329/1999, 353/1985 και 1822/1983 και απόφαση με αριθμό 2169/2017 του συμβουλίου εφετών Αθηνών), όταν το χρονικό διάστημα της προσωρινής κράτησης συμπίπτει με εκείνο της εκτέλεσης μιας ποινής φυλάκισης για ένα άλλο αδίκημα από εκείνο για το οποίο επιβλήθηκε την προσωρινή κράτηση, το χρονικό διάστημα της προσωρινής κράτησης διακόπτεται μέχρις ότου ο τελών υπό προσωρινή κράτηση εκτίει το σύνολο της ποινής φυλάκισης.

20. Το άρθρο 3 § 10 του νόμου 2408/1996 ορίζει:

«Προκειμένου να εκτιθούν ποινές φυλάκισης, που έχουν μετατραπεί, από προσωρινώς κρατούμενο για άλλο έγκλημα, γίνεται τυπική διακοπή της προσωρινής κράτησης και επαναφυλάκιση. μόνο εάν ο προσωρινώς κρατούμενος δηλώσει ότι δεν καταβάλλει το ποσό της μετατροπής. (...).»

Η αιτιολογική έκθεση του νόμου 2408/1996 διευκρινίζει ότι συνέβαινε σε έναν μεγάλο αριθμό κρατουμένων σε διάφορες φυλακές, κατά την διάρκεια του χρονικού διαστήματος της προσωρινής κράτησής τους μέχρι την ακροαματική διαδικασία, να τους κοινοποιούνται διάφορες τελεσίδικες αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων. Στις περιπτώσεις αυτές, οι διευθυντές των φυλακών άφηναν εικονικά ελεύθερο τον προσφεύγοντα και τον έθεταν και πάλι αυτομάτως υπό κράτησης σε εκτέλεση της απόφασης η οποία κοινοποιήθηκε. Το ζήτημα του κατά πόσον οι επιβληθείσες ποινές μπορούσαν να μετατραπούν σε χρηματικές ποινές ήταν αδιακρίτως αδιάφορο. Όταν αυτός ενημερωνόταν σχετικά, ήταν ήδη πολύ αργά, διότι δεν είχε πλέον την δυνατότητα να πληρώσει (ακόμη και εκ των υστέρων) τα ποσά τα οποία ορίστηκαν από το δικαστήριο και να επιτύχουν έτσι το να θεωρηθεί ότι η εκτιθείσα ποινή διανύθηκε ως για την προσωρινή κράτηση και όχι για την καταδίκη του.

Όσον αφορά το άρθρο αυτό, ο Άρειος Πάγος (αποφάσεις αριθ. 1301/2009, 996/1998 και 628/1997) υπογράμμισε ότι η διάταξη αυτή καθιέρωνε μία άλλη ρύθμιση, σύμφωνα με την οποία, αν ο κρατούμενος δηλώσει ότι δεν θα καταβάλει το ποσό της μετατροπής της ποινής φυλάκισής του σε χρηματική ποινή, η προσωρινή κράτηση διακόπτεται κατά τρόπο εικονικό και αρχίζει η περίοδος εκτέλεσης της ποινής φυλάκισης. Η διακοπή της προσωρινής κράτησης διαρκεί μέχρις ότου εκτιθεί πλήρως η ποινή φυλάκισης. Αντιθέτως, η προσωρινή κράτηση δεν διακόπτεται όταν ο προσφεύγων δεν προβαίνει σε δήλωση μη πληρωμής και καταβάλλει το ποσό της χρηματικής ποινής η οποία ορίστηκε κατά τον χρόνο της μετατροπής (απόφαση αριθ. 756/2011 του Αρείου Πάγου). Κατά συνέπεια, αν η ποινή η οποία εξαγοράστηκε διέκοψε την προσωρινή κράτηση, το χρονικό διάστημα εκτέλεσης της ποινής πιστώνεται σε εκείνο της προσωρινής κράτησης.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Ι. ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΓΙΑ ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΙΝΑΚΙΟ ΚΑΤ' ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 37 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΚΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΙΣ ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ ΤΙΣ ΕΛΚΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 3 ΚΑΙ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

21. Μετά την αποτυχία της απόπειρας για φιλικό διακανονισμό, η Κυβέρνηση διατύπωσε στις 29 Απριλίου 2020 μία μονομερή δήλωση τείνουσα να απαντήσει στο ζήτημα το οποίο τέθηκε από αυτό το σκέλος της προσφυγής. Κάλεσε επίσης το Δικαστήριο να διαγράψει την υπόθεση από το πινάκιο κατ' εφαρμογήν του άρθρου 37 § 1 γ) της Σύμβασης.

Η δήλωση έχει ως εξής:

«(...) Η Ελληνική Κυβέρνηση επιθυμεί να αναγνωρίσει – μέσω μονομερούς δηλώσεως – ότι οι συνθήκες κράτησης του (...) προσφεύγοντος στην φυλακή των Διαβατών, και ειδικότερα η υπερπλήρωση, ήταν ασύμβατες προς τις απαιτήσεις του άρθρου 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (η «Σύμβαση»), όπως έχει διαπιστωθεί από το Δικαστήριο στις υποθέσεις Παπαδάκης και λοιποί κατά Ελλάδας (απόφαση της 25.2.2016, προσφυγή αριθ. 34083/13) και Παπακωνσταντίνου κατά Ελλάδας (απόφαση της 13.11.2014, προσφυγή αριθ. 50765/11), και ότι ο προσφεύγων αυτός δεν είχε ένα πραγματικό ένδικο βοήθημα ενώπιον μιας εθνικής αρχής το οποίο να του επιτρέπει να παραπονεθεί για την ασυμβατότητα αυτή με την έννοια του άρθρου 13 της Σύμβασης.

Εφόσον το Δικαστήριο διαγράψει την υπόθεση από το πινάκιο του, η Κυβέρνηση είναι πρόθυμη να προσφέρει στον Ανδρέα Λοϊζου αποζημίωση ύψους 7.500 EUR. Το ποσό αυτό, το οποίο θα καλύψει οποιαδήποτε υλική ζημία και ηθική βλάβη καθώς και τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη, θα είναι ελεύθερο από οποιουσδήποτε φόρους που μπορούν να οφείλονται και θα καταβληθεί εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης του Δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 37 § 1 της Σύμβασης. Σε περίπτωση μη εξόφλησης του ποσού αυτού μέσα στην πιο πάνω τρίμηνη προθεσμία, η Κυβέρνηση δεσμεύεται να καταβάλει, από την λήξη της τελευταίας και μέχρι την εξόφληση, έναν απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς εκείνο της οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, για το χρονικό διάστημα της

υπερημερίας, προσ αυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες. Η καταβολή θα ισοδυναμεί με οριστική διευθέτηση της υπόθεσης.»

22. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 37 της Σύμβασης ορίζει ότι, σε οποιαδήποτε στάση της διαδικασίας, μπορεί να αποφασίσει να διαγράψει μία προσφυγή όταν οι περιστάσεις του επιτρέπουν να συναγάγει ένα από τα συμπεράσματα που ορίζονται στα εδάφια α), β) ή γ) της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού. Ειδικότερα, το άρθρο 37 § 1 γ) του επιτρέπει να διαγράψει μία υπόθεση από το πινάκιο εφόσον:

«(...) για οποιονδήποτε άλλο λόγο, του οποίου την ύπαρξη (αυτό) διαπιστώνει το Δικαστήριο, δεν αιτιολογείται πλέον η περαιτέρω εξέταση της προσφυγής.»

23. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει επίσης ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να διαγράψει μία προσφυγή από το πινάκιο κατ' εφαρμογήν του άρθρου 37 § 1 γ) στην βάση μιας μονομερούς δήλωσης της Κυβέρνησης ακόμη και αν ο προσφεύγων επιθυμεί την συνέχιση της εξέτασης της υπόθεσης.

24. Σε μία τέτοια περίπτωση, προκειμένου να καθορίσει αν οφείλει να προβεί στην διαγραφή, το Δικαστήριο εξετάζε προσεκτικά την δήλωση υπό το φως των αρχών που έχει καθιερώσει η νομολογία του, και, ειδικότερα, από τις υποθέσεις *Tahsin Acar (Tahsin Acar κατά Τουρκίας* (προδικαστικό ερώτημα) [GC], αριθ. 26307/95, §§ 75-77, CEDH 2003-VI, *WAZA Spółka z.o.o κατά Πολωνίας* (déc.), αριθ. 11602/02, 26 Ιουνίου 2007, και *Sulwińska κατά Πολωνίας* (déc.), αριθ. 28953/03, 18 Σεπτεμβρίου 2007).

25. Αφού εξέτασε τους όρους της μονομερούς δήλωσης της Κυβέρνησης, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων συνθηκών της υπόθεσης, το ύψος της αποζημίωσης την οποία η Κυβέρνηση προτείνει να καταβάλει στον προσφεύγοντα είναι ανάλογο προς εκείνο που το Δικαστήριο θα επεδίκαζε σε παρόμοιες περιστάσεις. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η επίδικη μονομερής δήλωση συνιστά μία βάση επαρκή για να του επιτρέψει να συμπεράνει ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου τα

οποία προστατεύονται από την Σύμβαση δεν απαιτεί την συνέχιση της εξέτασης της προσφυγής ως προς τους πιο πάνω αναφερόμενους ισχυρισμούς, πολύ περισσότερο δεδομένου ότι έχει αποφανθεί πολλές φορές επί των συνθηκών κράτησης μέσα στην φυλακή των Διαβατών (βλέπε, προς την ίδια κατεύθυνση, *Φρεαγκόπουλος και λοιποί κατά Ελλάδας* (déc.), αριθ. 550/17, § 56, 17 Νοεμβρίου 2020).

26. Κατά συνέπεια, συντρέχει λόγος να διαγραφεί η υπόθεση από το πινάκιο όσον αφορά τις αιτιάσεις τις ελκόμενες από τα άρθρα 3 και 13 της Σύμβασης.

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 5 §§ 1 ΚΑΙ 4 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

27. Ο προσφεύγων παραπονείται για την διατήρησή του υπό προσωρινή κράτηση πέραν του πρώτου εξαμήνου της τελευταίας χωρίς δικαστική απόφαση, δεδομένου ότι το συμβούλιο εφετών είχε αποφασίσει έξι μήνες μετά την λήξη του πρώτου εξαμήνου. Παραπονείται επίσης διότι το συμβούλιο εφετών δεν απεφάσισε σε «βραχεία προθεσμία», αλλά μόλις 4 μήνες και 8 ημέρες αφ' ότου είχε επιληφθεί. Επικαλείται μία παραβίαση του άρθρου 5 §§ 1 και 4 της Σύμβασης το οποίο έχει ως εξής:

«1. Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα εις την ελευθερίαν και την ασφάλειαν. Ουδείς επιτρέπεται να στερηθή της ελευθερίας του ειμή εις τας ακόλουθους περιπτώσεις και συμφώνως προς την νόμιμον διαδικασίαν:

(...)

γ) εάν συνελήφθη και κρατήται όπως οδηγηθή ενώπιον της αρμοδίας δικαστικής αρχής εις την περίπτωσιν ευλόγου υπονοίας ότι διέπραξεν αδίκημα, ή υπάρχουν λογικά δεδομένα προς παραδοχήν της ανάγκης όπως ούτος εμποδισθή από του να διαπράξη αδίκημα ή δραπετεύση μετά την διάπραξιν τούτου.εάν πρόκειται περί νομίμου συλλήψεως ή κρατήσεως ατόμου επί σκοπώ όπως εμποδισθή από του να διαπράξη αδίκημα ή δραπετεύση μετά την διάπραξιν τούτου.

(...)

4. Παν πρόσωπον στερούμενον της ελευθερίας του συνεπεία συλλήψεως ή κρατήσεως έχει δικαίωμα προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, ίνα τούτο αποφασίση εντός βραχείας προσθεσμίας επί του νομίμου της κρατήσεώς του και διατάξη την απόλυσίν του εν περιπτώσει παρανόμου κρατήσεως.»

A. Επί του παραδεκτού

28. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει τις αιτιάσεις αυτές λόγω μη τήρησης της προθεσμίας των έξι μηνών. Υπογραμμίζει ότι η προσφυγή κατατέθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 21 Μαρτίου 2016 και ότι οι αποφάσεις 686/2015 και 687/2015 του συμβουλίου εφετών εκδόθηκαν στις 16 Σεπτεμβρίου 2015.

29. Ο προσφεύγων απαντά ότι η προθεσμία των έξι μηνών αρχίζει να τρέχει από την ημερομηνία κατά την οποία η εθνική απόφαση έχει καταδικαστεί τελεσίδικη. Όπως, οι αποφάσεις 686/2015 και 687/2015 κατέστησαν τελεσίδικες σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο μόνον μετά την πάροδο διαστήματος ενός μηνός από την έκδοσή τους και εντός του οποίου ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί να ασκήσει ένδικο μέσο κατ' αυτών (άρθρο 483 § 3 του κώδικα ποινικής δικονομίας).

30. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, κατά γενικό κανόνα, η προθεσμία των έξι μηνών αρχίζει να τρέχει την ημερομηνία της τελεσίδικης απόφασης που εκδόθηκε μέσα στο πλαίσιο της διαδικασίας εξάντλησης των εθνικών ενδίκων βοηθημάτων (*Lekić κατά Σλοβενίας* [GC], αριθ. 36480/07, § 65, 11 Δεκεμβρίου 2018). Υπενθυμίζει επίσης ότι η εξάμηνη προθεσμία αρχίζει να τρέχει από την ημερομηνία κατά την οποία ο προσφεύγων και/ ή ο εκπρόσωπός του είχε επαρκή γνώση της τελεσίδικης εθνικής απόφασης, εννοούμενου ότι η ημερομηνία αυτή είναι, κατ' αρχήν, εκείνη της επίδοσης της απόφασης, εφόσον ο τρόπος αυτός προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο. Εκτός αν αποδειχθεί ότι οι προσφεύγοντες είχαν λάβει γνώση προηγουμένως (*Koz και Tosun κατά Τουρκίας* (déc.), αριθ. 23852/04, 13 Νοεμβρίου 2008).

31. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι ακόμη και αν υποτεθεί ότι οι πιο πάνω αποφάσεις έχουν καταστεί τελεσίδικες σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο ένα μήνα

μετά την έκδοσή τους, όπως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, σημειώνει ότι οι αποφάσεις αυτές κοινοποιήθηκαν στον προσφεύγοντα στην φυλακή στις 21 Σεπτεμβρίου 2015, όπως προκύπτει από τα πιστοποιητικά κοινοποίησης τα οποία προσκομίστηκαν από τον προσφεύγοντα ενώπιον του Δικαστηρίου. Δεδομένου ότι η προσφυγή κατατέθηκε στις 21 Μαρτίου 2016, η εξάμηνη προθεσμία έχει τηρηθεί.

32. Το Δικαστήριο απορρίπτει συνεπώς την ένσταση της Κυβέρνησης.

33. Διαπιστώνοντας ότι οι αιτιάσεις αυτές δεν είναι προδήλως αβάσιμες ούτε απαράδεκτες για έναν άλλο λόγο προβλεπόμενο από το άρθρο 35 Σύμβασης, το Δικαστήριο τις κηρύσσει παραδεκτές.

B. Επί της ουσίας

1. Άρθρο 5 § 1

α) Τα επιχειρήματα των διαδίκων

34. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η κράτησή του από τις 30 Μαρτίου μέχρι τις 16 Σεπτεμβρίου 2015 δεν ήταν νόμιμη διότι δεν ίσχυε καμία απόφαση προς τούτο. Υπογραμμίζει ότι ουδέποτε δηλώθηκε ότι δεν είχε την πρόθεση να καταβάλει το ποσό το οποίο αντιστοιχούσε στην μετατροπή της ποινής φυλάκισής του σε χρηματική ποινή, όπως προβλέπεται από το άρθρο 3 § 10 του νόμου 2408/1996. Κατά συνέπεια, αυτός ισχυρίζεται ότι η προσωρινή κράτησή του ουδέποτε διεκόπη στις 12 Δεκεμβρίου 2014 προκειμένου αυτός να εκτίσει την ποινή φυλάκισής του η οποία είχε επιβληθεί από το πλημμελειοδικείο Πειραιά και ουδέποτε ενημερώθηκε σχετικά με μία τέτοια διακοπή, γεγονός το οποίο ήταν παράνομο.

35. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, από τις 5 Μαΐου 2015 μέχρι τις 16 Σεπτεμβρίου 2015, ο προσφεύγων κρατήθηκε νομίμως κατ' εφαρμογήν του εντάλματος της 6 Οκτωβρίου 2014. Ισχυρίζεται ότι ο προσφεύγων δεν κρατήθηκε προσωρινά κατά τρόπο παράνομο πέραν της προθεσμίας έξι μηνών, αλλά ότι παρέμεινε υπό κράτηση κατ' εφαρμογήν του πιο πάνω αναφερομένου εντάλματος: η προσωρινή κράτηση διεκόπη στις 12 Δεκεμβρίου 2014

προκειμένου να εκτίσει την ποινή φυλάκισης και συνεχίστηκε στις 5 Μαΐου 2015 μετά την εικονική απόλυσή του μέχρις ότου αθωωθεί από το εφετείο.

36. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει επίσης ότι ο προσφεύγων γνώριζε την ύπαρξη της απόφασης του πλημμελειοδικείου Πειραιά η οποία είχε αποσταλεί με τηλεομοιοτυπία στις 3 Δεκεμβρίου 2014 στο αστυνομικό τμήμα Αγίου Αθανασίου όπου αυτός ήταν κρατούμενος, διότι την επομένη ημέρα άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής αλλά με την έφεση αυτή δεν ζήτησε την αναστολή της εκτέλεσης της ποινής φυλάκισης ούτε δήλωσε την βούλησή του να καταβάλει το απαιτούμενο ποσό κατόπιν της μετατροπής της ποινής σε χρηματική ποινή. Η απουσία δήλωσης σχετικά με την πρόθεσή του να καταβάλει ή μη το ποσό της χρηματικής ποινής δεν αρκεί για να διακόψει την προσωρινή κράτηση: ακόμη και αν ο προσφεύγων είχε δηλώσει ότι είχε την πρόθεση να πληρώσει, η καθυστέρηση της πληρωμής ισοδυναμεί, σύμφωνα με την σχετική θεωρία και νομολογία (απόφαση με αριθμό 382/2013 του Αρείου Πάγου) , με μία άρνηση πληρωμής. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται τότε ότι, σε περίπτωση καθυστέρησης στην πληρωμή της εξαγοράς, τεκμαίρεται ότι ο κρατούμενος δεν επιθυμεί να την εξαγοράσει. Το ίδιο ισχύει σε περίπτωση επιθυμίας του κρατουμένου να καταβάλει το απαιτούμενο ποσό σε πολλές τμηματικές πληρωμές, κάτι το οποίο ένα μέρος της νομολογίας δεν αποδέχεται για τους σκοπούς του πιο πάνω αναφερομένου άρθρου 3 § 10.

β) Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

ι. Γενικές αρχές

37. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, για την τήρηση του άρθρου 5 § 1 της Σύμβασης, η κράτηση πρέπει να λαμβάνει χώρα «συμφώνως προς την νόμιμον διαδικασίαν» και να είναι «νόμιμη». Ως προς τούτο, η Σύμβαση παραπέμπει κατά κύριο λόγο στην εθνική νομοθεσία και καθιερώνει την υποχρέωση της τήρησης των ουσιαστικών και των δικονομικών κανόνων του, αλλά απαιτεί επιπροσθέτως την συμφωνία οποιασδήποτε στέρησης της ελευθερίας με τον σκοπό του άρθρου 5 της Σύμβασης: την προστασία του ατόμου κατά της αυθαιρεσίας (βλέπε, μεταξύ

πολλών άλλων, *Ilmseher κατά Γερμανίας* [GC], αριθ. 10211/12 και 27505/14, §§ 135 – 136, 4 Δεκεμβρίου 2018, μαζί με τις παραπομπές που αναφέρονται εκεί).

38. Εξάλλου, υπάγεται κατ' αρχήν στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών, και ιδιαίτερα των δικαστηρίων, η ερμηνεία και η εφαρμογή του εθνικού δικαίου. Εν τούτοις, αφ' ής στιγμής ως προς το άρθρο 5 § 1 η μη τήρηση του εθνικού δικαίου ενέχει παραβίαση της Σύμβασης, το Δικαστήριο μπορεί και οφείλει να ασκεί ένα συγκεκριμένο έλεγχο για την αναζήτηση του κατά πόσον τηρήθηκε το εθνικό δίκαιο – νομοθετικές διατάξεις ή νομολογία (*I.L. κατά Ελβετίας*, αριθ. 72939/16, § 39, μαζί με τις παραπομπές που αναφέρονται εκεί, 3 Δεκεμβρίου 2019). Εν τούτοις, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η διατήρηση του προσφεύγοντος υπό προσωρινή κράτηση ικανοποιεί το κριτήριο της νομιμότητας για το εθνικό δίκαιο, το Δικαστήριο κρίνει ότι συντρέχει επίσης λόγος να αναζητηθεί κατά πόσον η εν λόγω κράτηση ήταν σύμφωνη προς το άρθρο 5 § 1 της Σύμβασης, το οποίο στοχεύει στο να εμποδίζει την αυθαίρετη αποστέρηση της ελευθερίας των ανθρώπων (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Johnson κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, 24 Οκτωβρίου 1997, § 60, *Recueil* 1997-VIII).

ii. Εφαρμογή των αρχών στην συγκεκριμένη υπόθεση

39. Προκειμένου να αποφασίσει αν, στην παρούσα υπόθεση, η διατήρηση του προσφεύγοντος υπό κράτηση μεταξύ της 30 Μαρτίου 2015 (της ημερομηνίας λήξης του αρχικού χρονικού διαστήματος των έξι μηνών το οποίο προβλέπεται από το άρθρο 287 § 1 του κώδικα ποινικής δικονομίας) και της 16 Σεπτεμβρίου 2015 (της ημερομηνίας της απόφασης του δικαστικού συμβουλίου η οποία διέταξε την συνέχιση της κράτησης), είχε πραγματοποιηθεί «συμφώνως προς την νόμιμον διαδικασίαν» και δεν ήταν αυθαίρετη, το Δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να υπενθυμίσει εν συντομία τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης.

40. Έτσι, το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο προσφεύγων συνελήφθη και τέθηκε υπό προσωρινή κράτηση στις 30 Σεπτεμβρίου 2014 (σε εκτέλεση ενός εντάλματος με ημερομηνία 6 Οκτωβρίου 2014). Στις 12 Δεκεμβρίου 2014, η προσωρινή κράτηση διεκόπη προκειμένου ο προσφεύγων να εκτίσει μία ποινή φυλάκισης η οποία είχε επιβληθεί για άλλα αδικήματα στις 10 Μαρτίου 2011.

Έχοντας καταδικασθεί ερήμην την τελευταία αυτή ημερομηνία, ο προσφεύγων έλαβε γνώση της καταδικαστικής απόφασης μόλις στις 3 Δεκεμβρίου 2014 και άσκησε έφεση κατ' αυτής στις 4 Δεκεμβρίου 2014. Ενώ η έφεση του προσφεύγοντος είχε γίνει δεκτή, ο προσφεύγων αφέθηκε ελεύθερος στις 5 Μαΐου 2015 αλλά μόνον εικονικά διότι αυτός παρέμεινε υπό κράτηση δυνάμει του εντάλματος θέσης υπό κράτηση της 6 Οκτωβρίου 2014 η εκτέλεση του οποίου είχε ανασταλεί στις 12 Δεκεμβρίου 2016. Στις 16 Σεπτεμβρίου 2015, το δικαστικό συμβούλιο απέρριψε τις αντιρρήσεις του προσφεύγοντος όσον αφορά την νομιμότητα της κράτησής του και διέταξε την συνέχιση της κράτησης. Ο προσφεύγων παρέμεινε υπό κράτηση δυνάμει του πιο πάνω αναφερομένου εντάλματος μέχρι τις 8 Ιανουαρίου 2016.

41. Το Δικαστήριο σημειώνει, εξάλλου, ότι σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, σε περίπτωση σύμπτωσης μεταξύ του χρονικού διαστήματος μιας προσωρινής κράτησης και εκείνου της εκτέλεσης μιας ποινής φυλάκισης η οποία εκδόθηκε για ένα αδίκημα άλλο από εκείνο για το οποίο υφίσταται θέση υπό προσωρινή κράτηση, το χρονικό διάστημα της ποινής φυλάκισης δεν υπολογίζεται ως χρονικό διάστημα προσωρινής κράτησης. Η μοναδική εξαίρεση από την αρχή αυτή είναι η περίπτωση η οποία προβλέπεται από το άρθρο 3 § 10 του νόμου 2408/1996. Στην περίπτωση αυτή, όταν πρόκειται για μία ταυτόχρονη εκτέλεση μιας ποινής φυλάκισης μετατραπείσας σε χρηματική ποινή και μιας προσωρινής κράτησης, ο εισαγγελέας που είναι υπεύθυνος της εκτέλεσης αυτής οφείλει να ζητήσει από τον κρατούμενο μία έγγραφη δήλωση ως προς την πρόθεσή του να καταβάλει το ποσό το οποίο αντιστοιχεί στην μετατροπή της ποινής φυλάκισης. Η δήλωση αυτή πρέπει να γίνει την στιγμή της κοινοποίησης στον κρατούμενο της απόφασης μετατροπής της ποινής. Σε περίπτωση που ο τελευταίος δηλώσει ότι δεν θα πληρώσει το ποσό της χρηματικής ποινής, η προσωρινή κράτηση διακόπτεται και ο κρατούμενος θεωρείται ως εκτίων την ποινή φυλάκισης. Αντιθέτως, η προσωρινή κράτηση δεν διακόπτεται αν ο κρατούμενος δηλώσει ότι επιθυμεί να καταβάλει και καταβάλλει πράγματι το απαιτούμενο ποσό.

42. Είναι επομένως σαφές ότι η λήψη υπόψη της εκτέλεσης μιας ποινής φυλάκισης μέσα στον απολογισμό της διάρκειας της προσωρινής κράτησης μπορεί να ασκήσει επιρροή σε μία ενδεχόμενη απόλυση του κρατουμένου. Αυτή θα ήταν η περίπτωση του προσφεύγοντος ο οποίος φέρεται να αφέθηκε ελεύθερος στις 5 Μαΐου 2015 αντί για τις 8 Ιανουαρίου 2016. Το Δικαστήριο πρέπει επομένως να εξετάσει κατά πόσον η προβλεπόμενη από το εθνικό δίκαιο διαδικασία είχε τηρηθεί εν προκειμένω.

43. Όμως, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η καταδικαστική απόφαση της 10 Μαρτίου 2011 η οποία προέβλεπε την μετατροπή της ποινής φυλάκισης σε χρηματική ποινή, ήλθε σε γνώση του προσφεύγοντος μόλις στις 3 Δεκεμβρίου 2014 όταν αυτός τελούσε υπό κράτηση στην Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης. Επίσης, από την δικογραφία δεν προκύπτει ούτε υποστηρίζεται από την Κυβέρνηση ότι ο προσφεύγων ενημερώθηκε, κατά τρόπο επίσημο και μέσα σε λογική προθεσμία, από τις αρχές ότι το χρονικό διάστημα της προσωρινής κράτησής του είχε διακοπεί προκειμένου να εκκινήσει εκείνο της εκτέλεσης της ποινής φυλάκισης. Σύμφωνα με τον προσφεύγοντα, αυτός φέρεται να έλαβε γνώση αυτού μόλις στις 4 Φεβρουαρίου 2015 όταν ζήτησε από την φυλακή Διαβατών ένα πιστοποιητικό κράτησης.

44. Ακόμη και αν υποτεθεί ότι ο προσφεύγων θα μπορούσε να γνωρίζει κατά τις ημερομηνίες στις οποίες είχε λάβει γνώση της καταδικαστικής απόφασης ή είχε ασκήσει έφεση, ήτοι στις 3 και 4 Δεκεμβρίου 2014, ότι όφειλε να δηλώσει την πρόθεσή του να εξαγοράσει ή μη την ποινή φυλάκισης όπως προβλέπεται από το άρθρο 3 § 10 του νόμου 2408/1996, από την δικογραφία δεν προκύπτει ούτε υποστηρίζεται από την Κυβέρνηση ότι ο εισαγγελέας τον είχε καλέσει να προβεί στην δήλωση αυτή, είτε προφορικά είτε εγγράφως.

45. Όσον αφορά το επιχείρημα της Κυβέρνησης σύμφωνα με το οποίο η εξαγορά της ποινής πρέπει να λαμβάνει χώρα αμέσως και με μία μοναδική πληρωμή, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η προθεσμία την οποία ο προσφεύγων είχε στην διάθεσή του ήταν πολύ σύντομη διότι στις 12 Δεκεμβρίου 2014 της προσωρινής κράτησης έχει ήδη διακοπεί.

46. Ως προς τούτο, το Δικαστήριο εκτιμά ότι αυτό το οποίο πρέπει να καθορίσει την βούληση του κρατουμένου να εκπληρώσει την υποχρέωση να εξαγοράσει την ποινή φυλάκισής του συναρτάται με τρία κριτήρια που τα δικαστήρια οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη κατά τρόπο ρητό: η ταχεία κοινοποίηση της απόφασης η οποία προέβλεπε την μετατροπή μιας ποινής φυλάκισης σε χρηματική ποινή, η ρητή δήλωση του κρατουμένου, κατόπιν της ρητής πρόσκλησης των αρχών, ότι σκοπεύει να καταβάλει το απαιτούμενο ποσό προκειμένου να μην διακόψει την εκτέλεση της προσωρινής κράτησης και η καταβολή του ποσού μέσα σε λογική προθεσμία και σύμφωνα με προκαθορισμένο τρόπο.

47. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η αρχή της ασφαλείας του δικαίου όσον αφορά την προσωρινή κράτηση μπορεί να τεθεί σε κίνδυνο, αν τα εθνικά δικαστήρια εφαρμόζουν το εθνικό δίκαιο κατά τρόπο ώστε να αναβάλλεται η απόλυση του ενδιαφερομένου κατά τρόπο παράλογο (βλέπε, *mutatis mutandis*, *Τσιτσιρίγγος κατά Ελλάδας*, αριθ. 29747/09, § 55, 17 Ιανουαρίου 2012).

48. Επίσης, το Δικαστήριο υπενθυμίζει την νομολογία του σύμφωνα με την οποία μία κράτηση η οποία έχει επιβληθεί δυνάμει μιας καταδικαστικής απόφασης εκδοθείσας σε μία συγκεκριμένη διαδικασία αφαιρείται από το χρονικό διάστημα της προσωρινής κράτησης που διατάχθηκε σε μία άλλη διαδικασία, μόνον όταν υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της στέρησης της ελευθερίας κατόπιν της καταδίκης του προσφεύγοντος και εκείνης η οποία επιβλήθηκε με την προσωρινή κράτηση (*Dervishi κατά Κροατίας*, αριθ. 67341/10, § 125, 23 Σεπτεμβρίου 2012, και *Selahattin Demirtas κατά Τουρκίας* (αριθ. 2) [GC], αριθ. 14305/17, § 296, 22 Δεκεμβρίου 2020). Όμως, εν προκειμένω, δεν υφίσταται τέτοια αιτιώδης συνάφεια, δεδομένου ότι η ποινή φυλάκισης η οποία είχε εκδοθεί στις 10 Μαρτίου 2011 είχε επιβληθεί στον προσφεύγοντα για άλλα αδικήματα (πιο πάνω παράγραφοι 6 και 40) από εκείνα για τα οποία αυτός είχε τεθεί υπό προσωρινή κράτηση (πιο πάνω παράγραφος 5).

49. Λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πάνω μνημονευόμενες σκέψεις και υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις της υπόθεσης, το Δικαστήριο εκτιμά ότι μεταξύ της 30 Μαρτίου 2015 (της ημερομηνίας λήξης της εξάμηνης προθεσμίας η οποία

προβλέπεται από το άρθρο 287 του κώδικα ποινικής δικονομίας) και της 16 Σεπτεμβρίου 2015, η κράτηση του προσφεύγοντος δεν είχε σαφή νομική βάση στο εθνικό δίκαιο προκειμένου να μπορεί να θεωρηθεί ως σύμφωνη προς το άρθρο 5 § 1 γ) της Σύμβασης. Η κατάσταση αυτή άφησε τον προσφεύγοντα σε κατάσταση αβεβαιότητας όσον αφορά την νομική βάση και τους λόγους της κράτησής του. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο θεωρεί ότι οι δικαστικές αρχές δεν προσέφεραν στον προσφεύγοντα επαρκή προστασία κατά της αυθαιρεσίας, γεγονός που συνιστά ένα κύριο στοιχείο της νομιμότητας της κράτησης με την έννοια του άρθρου 5 § 1 γ) (πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Τσιτσιρίγγος*, § 58).

50. Υπήρξε συνεπώς παραβίαση του άρθρου 5 § 1 της Σύμβασης.

2. Άρθρο 5 § 4

α) Τα επιχειρήματα των διαδίκων

51. Ο προσφεύγων υπογραμμίζει ότι διατύπωσε τις αντιρρήσεις του όσον αφορά την νομιμότητα της κράτησής του στις 8 Μαΐου 2015 και ότι το δικαστικό συμβούλιο απεφάσισε μόλις στις 16 Σεπτεμβρίου 2015. Όμως, το χρονικό διάστημα αυτό των τεσσάρων μηνών και οκτώ ημερών δεν είναι συμβατό προς την «βραχεία προθεσμία» η οποία προβλέπεται από το άρθρο 5 § 4 της Σύμβασης. Τονίζει επίσης ότι, αν και η λήξη του αρχικού χρονικού διαστήματος των έξι μηνών ήταν στις 30 Μαρτίου 2015, αυτός χρειάστηκε να περιμένει ακόμη, μετά την ημερομηνία αυτή, για ένα χρονικό διάστημα τριάντα ημερών προτού αφεθεί ελεύθερος. Δεν μπορούσε συνεπώς να διατυπώσει αντιρρήσεις ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου πριν την 1^η Μαΐου 2015.

52. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το χρονικό διάστημα που χρειάστηκε το δικαστικό συμβούλιο προκειμένου να αποφανθεί επί των αντιρρήσεων του προσφεύγοντος ήταν εύλογο και δικαιολογημένο λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των πράξεων οι οποίες αναλήφθηκαν από τις δικαστικές αρχές. Επίσης, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι αν ο προσφεύγων είχε διατυπώσει αντιρρήσεις στην βάση του άρθρου 565 του κώδικα ποινικής δικονομίας και όχι σε αυτήν του άρθρου 287 § 5 του ιδίου κώδικα, δεν θα υπήρχε πρόβλημα όσον αφορά το άρθρο

5 § 4. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι, αν ο προσφεύγων πίστευε πραγματικά ότι τελούσε υπό προσωρινή κράτηση από τις 30 Σεπτεμβρίου 2014, δεν εξηγεί για ποιο λόγο επέλεξε να διατυπώσει τις αντιρρήσεις του, όχι αμέσως μετά την λήξη της αρχικής προθεσμίας των έξι μηνών (στις 30 Μαρτίου 2015), αλλά μετά την εικονική απόλυσή του κατόπιν της απόφασης του εφετείου.

β) Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

ι. Γενικές αρχές

53. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει την νομολογία του σύμφωνα με την οποία το άρθρο 5 § 4 δεν υποχρεώνει τα συμβαλλόμενα Κράτη να θεσπίσουν περισσότερο από έναν βαθμό δικαιοδοσίας για την εξέταση της νομιμότητας της κράτησης και εκείνη των αιτήσεων απόλυσης. Παρά ταύτα, ένα Κράτος το οποίο προσφέρει έναν δεύτερο βαθμό δικαιοδοσίας οφείλει κατ' αρχήν να παρέχει στους κρατούμενους τις ίδιες εγγυήσεις τόσο κατ'έφεση όσο και στον πρώτο βαθμό, συμπεριλαμβανομένου και όσον αφορά την ταχύτητα του ελέγχου από το δευτεροβάθμιο όργανο μιας διάταξης κράτησης επιβληθείσας από ένα κατώτερο δικαστήριο (πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Ilmseher*, § 254).

54. Προκειμένου να καθοριστεί αν ικανοποιήθηκε η απαίτηση της τήρησης μιας «βραχείας προθεσμίας», πρέπει να αναληφθεί μία συνολική αξιολόγηση όταν η διαδικασία έχει διεξαχθεί ενώπιον περισσότερων βαθμών δικαιοδοσίας. Όταν η αρχική διάταξη θέσης υπό προσωρινή κράτηση έχει ληφθεί από ένα δικαστήριο (δηλαδή από ένα ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστικό όργανο) μέσα στο πλαίσιο μιας διαδικασίας παρέχοντας τις κατάλληλες δικαστικές εγγυήσεις και όταν το εθνικό δίκαιο θεσπίζει έναν διπλό βαθμό δικαιοδοσίας, το Δικαστήριο είναι διατεθειμένο να ανεχθεί το να διαρκέσει περισσότερο χρόνο ο έλεγχος ενώπιον ενός δευτεροβάθμιου δικαστηρίου (πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Ilmseher*, § 255).

55. Στην υπόθεση *Ilmseher*, το Δικαστήριο δέχθηκε επίσης ότι στην περίπτωση κατά την οποία μία πρόσθετη αρχή η οποία είναι επιφορτισμένη μόνον με την εξέταση της συμφωνίας ενός μέτρου κράτησης με το δικαίωμα στην ελευθερία, η απαίτηση της ταχύτητας μπορεί να ανταποκρίνεται σε λιγότερο

αυστηρά κριτήρια όταν: το δικαιολογεί η πολυπλοκότητα μιας συγκεκριμένης διαδικασίας (όπως εκείνη στην υπόθεση *Ilmseher* ενώπιον του Συνταγματικού Δικαστηρίου), αυτή η πρόσθετη αρχή δεν παραμένει εκκρεμής, ο προσφεύγων έχει την δυνατότητα να προσφύγει ταυτόχρονα ενώπιον ενός άλλου δικαστηρίου με μία νέα αίτηση δικαστικού ελέγχου της κράτησης.

ii. Εφαρμογή των αρχών στην συγκεκριμένη υπόθεση

56. Εν προκειμένω το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο προσφεύγων προέβαλε τις αντιρρήσεις του στις 8 Μαΐου 2015. Η φυλακή των Διαβατών διαβίβασε τις αντιρρήσεις αυτές στον εισαγγελέα εφετών Θεσσαλονίκης στις 11 Μαΐου 2015. Η πρόταση του εισαγγελέως επί των αντιρρήσεων αυτών προς το συμβούλιο εφετών εστάλη σε αυτό στις 4 Σεπτεμβρίου 2015. Η συζήτηση ενώπιον του συμβουλίου εφετών έλαβε χώρα στις 16 Σεπτεμβρίου 2015 και η απόφαση ελήφθη αυθημερόν. Το Δικαστήριο διαπιστώνει επομένως ότι η διαδικασία διήρκεσε τέσσερις μήνες και οκτώ ημέρες.

57. Ο προσφεύγων δεν φαίνεται ότι ο προσφεύγων συνέβαλε στην διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του δικαστηρίου αυτού. Το Δικαστήριο σημειώνει, επίσης, ότι η διαδικασία δεν ήταν περίπλοκη από νομική ή πραγματική άποψη: έθετε ένα μόνον ζήτημα, ήτοι το κατά πόσον η προσωρινή κράτηση του προσφεύγοντος είχε διακοπεί ή όχι. Το Δικαστήριο εκτιμά, κατά συνέπεια, ότι πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ της παρούσας υπόθεσης και της πιο πάνω αναφερόμενης υπόθεσης *Ilmseher*.

58. Το Δικαστήριο συμπεραίνει έτσι ότι η διαδικασία ενώπιον του συμβουλίου εφετών δεν ικανοποίησε την απαίτηση της ταχύτητας υπό τις προκείμενες περιστάσεις.

59. Κατά συνέπεια, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 5 § 4 της Σύμβασης ως προς τούτο.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

60. Σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 41 της Σύμβασης:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

61. Ο προσφεύγων ζητεί 20.000 ευρώ (EUR) για την ηθική βλάβη την οποία εκτιμά ότι υπέστη εξαιτίας της παραβίασης του άρθρου 5 § 1. Ζητεί επίσης 25.000 EUR για την παραβίαση των άρθρων 5 § 4, 6 και 13 της Σύμβασης. Τέλος, αυτός ζητεί να καταβληθούν τα ποσά αυτά απευθείας στον τραπεζικό λογαριασμό του δικηγόρου του.

62. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι τα ζητούμενα ποσά είναι υπέρογκα και ότι, αν το Δικαστήριο διαπιστώσει μία παραβίαση, η διαπίστωση αυτή θα συνιστούσε μία επαρκή ικανοποίηση. Υπογραμμίζει επίσης ότι μόνον οι αιτιάσεις οι ελκόμενες από τα άρθρα 5 § 1 και 5 § 4 κοινοποιήθηκαν στην Κυβέρνηση.

63. Το Δικαστήριο επιδικάζει στον προσφεύγοντα 4.500 EUR για την ηθική βλάβη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος επί του ποσού αυτού.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

64. Ο προσφεύγων ζητεί 3.000 EUR για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε μέσα στο πλαίσιο της διαδικασίας η οποία διεξήχθη ενώπιον του Δικαστηρίου. Ζητεί να καταβληθεί το ποσό αυτό απευθείας στον τραπεζικό λογαριασμό του δικηγόρου του.

65. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, εκτός από το γεγονός ότι τα ζητούμενα έξοδα δεν είναι ούτε πραγματικά, ούτε αναγκαία ούτε λογικά, ο προσφεύγων δεν προσκομίζει κάποιο δικαιολογητικό που να αποδεικνύει από την φύση του τον τρόπο με τον οποίο τα έξοδα αυτά υπολογίστηκαν ή την πραγματική καταβολή τους. Η Κυβέρνηση προσθέτει ότι, σε κάθε περίπτωση, το ζητούμενο ποσό είναι

υπέρογκο και ότι, αν το Δικαστήριο εκτιμά ότι οφείλει κάποιο ποσό, αυτό δεν θα πρέπει να υπερβεί τα 500 EUR.

66. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι έχει συμπεράνει μία παραβίαση του άρθρου 5 § 1 και του άρθρου 5 § 4 της Σύμβασης. Λαμβανομένων υπόψη των εγγράφων που έχει στην διάθεσή του και της νομολογίας του, εκτιμά λογικό να επιδικάσει στον προσφεύγοντα το ποσό των 1000 EUR για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη της διαδικασίας ενώπιον του. Κάνει επίσης δεκτό το αίτημα του προσφεύγοντος που αφορά την απευθείας πληρωμή του ποσού αυτού στον τραπεζικό λογαριασμό του δικηγόρου του.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

67. Το Δικαστήριο κρίνει προσηκόν να ευθυγραμμίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας με το επιτόκιο της οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κάνει δεκτό το αίτημα για την διαγραφή της προσφυγής από το πινάκιο το οποίο διατυπώθηκε από την Κυβέρνηση στην βάση της μονομερούς δήλωσής της σχετικά με τις αιτιάσεις τις ελκόμενες από τα άρθρα 3 και 13 όσον αφορά τις γενικές συνθήκες υπό τις οποίες ο προσφεύγων κρατήθηκε στην φυλακή των Διαβατών,*
2. *Αναγνωρίζει τις διατυπώσεις οι οποίες επιτρέπουν την εξασφάλιση της τήρησης των δεσμεύσεων οι οποίες εμπεριέχονται σε αυτήν,*
3. *Κηρύσσει την προσφυγή παραδεκτή,*
4. *Αποφαίνεται ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 5 § 1 της Σύμβασης,*
5. *Αποφαίνεται ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 5 § 4 της Σύμβασης,*
6. *Αποφαίνεται*
 - (α) *ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, εντός μιας προθεσμίας τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, τα ακόλουθα ποσά:*

i. 4.500 EUR (τέσσερις χιλιάδες πεντακόσια ευρώ), πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται επί του ποσού αυτού ως φόρος, για την ηθική βλάβη,

ii. 1.000 EUR (χίλια ευρώ), πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται επί του ποσού αυτού ως φόρος, για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη, προς απευθείας καταβολή στον τραπεζικό λογαριασμό του δικηγόρου του ενδιαφερομένου,

(β) ότι από την λήξη της πιο πάνω προθεσμίας και μέχρι την καταβολή, τα ποσά αυτά θα προσαυξηθούν με έναν απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς εκείνο της οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

7. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στην συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 18 Μαρτίου 2021, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

(υπογραφή)

Renata Degener

Τελών χρέη Αναπληρωτή Γραμματέως

(υπογραφή)

Ksenija Turković

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 6 Μαΐου 2021

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 16 Φεβρουαρίου 2021

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος